

4. Bydlení - rozšířená slovní zásoba

POPIS DOMU:

das Haus, tedy TO dům. Množné číslo je die Häuser, což je lehce atipické. Náš dům se řekne unser Haus. Ne unseres Haus. Jsem doma: Ich bin zu Hause. Jdu domů: Ich gehe nach Hause. Stav se ke mně domů: Komme zu mir nach Hause.

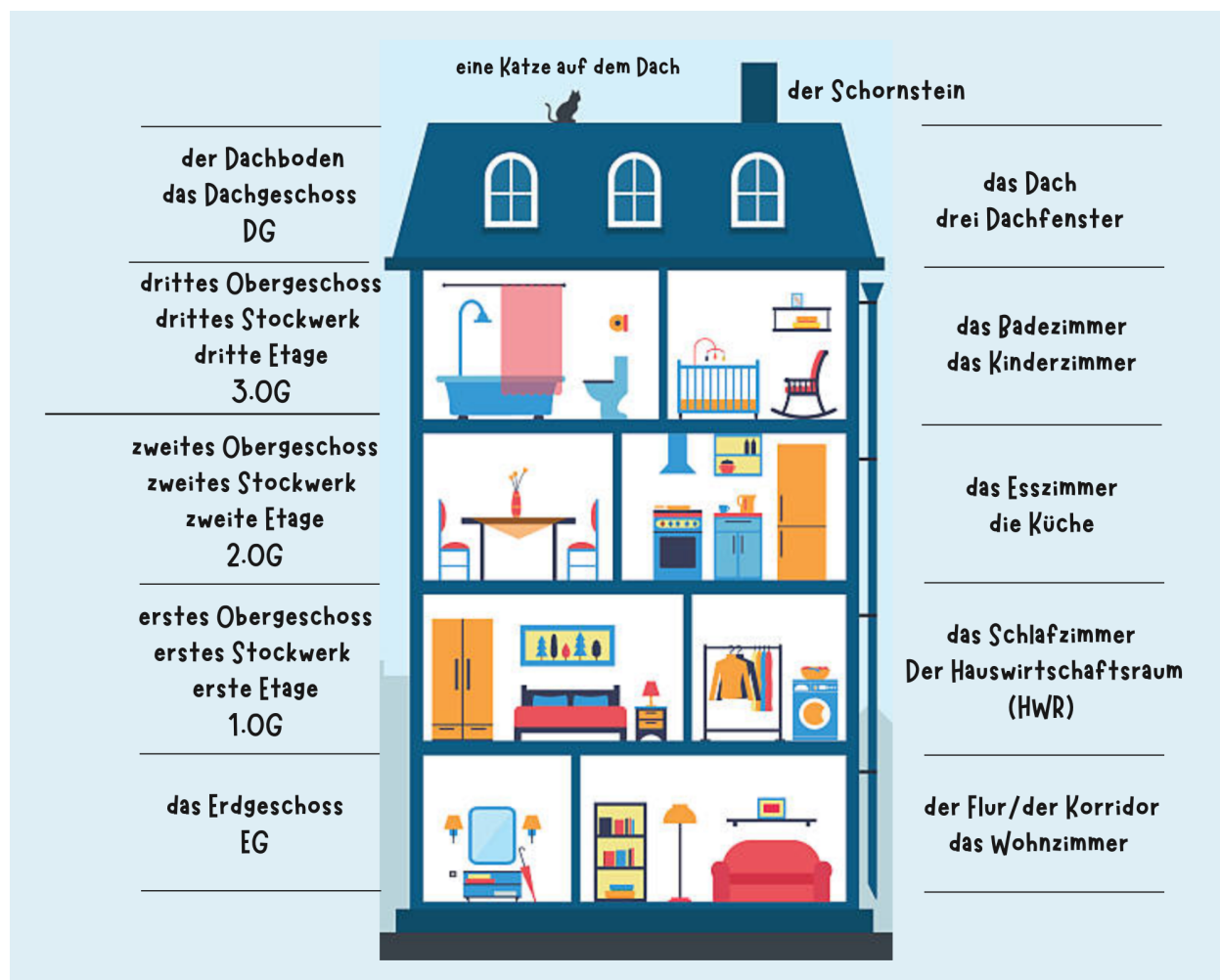
die Tür jsou dveře. TA dveře. V němčině není slovo dveře pomnožné, tak jako v češtině. Takže: Die Tür IST geschlossen. Dveře jsou zavřené -> tedy doslova JE zavřené. Hovorově: Die Tür ist zu.

das Dach je střecha. Můžeme si pomoci například značkou pálené střešní tašky tonDACH. Toto slovo dále vytupuje v pojmech půda (der Dachboden) a podkroví (das Dachgeschoss). Půda je pro mě to, kde shromažďujeme staré krámy a podkroví je ta obyvatelná část domu, kde je v létě horko. der Obdachlose je bezdomovec

der Schornstein je jediné označení pro komín, které bych vám doporučil používat. Rozhodně to není der Kamin - to je krb.

die Stirnseite znamená čelní strana, protože die Stirn je čelo. Synonymem je die Vorderseite, tedy přední strana. Die Rückseite (der Rücken, záda) je označení zadní strany domu.

MÍSTNOSTI A POSCHODÍ:

Názvy místností v němčině nejsou příliš překvapivé. Essen = jíst → **das Esszimmer**, jídelna. Schlafen (šlofik) = spát → **das Schlafzimmer**, ložnice. Wohnen = bydlet → **das Wohnzimmer**, obývací. Baden = koupat se → **das Badezimmer**, koupelna. **Die Küche** je kuchyň. **Das Klo** je záchod. Die Toilette geht auch. Jinak možná jste se mě zapomněli zeptat, jestli má ten dům sklep. ano má. A řekne se to **der Keller**. Der Weinkeller by tedy byl např. vinný sklep. Chodba se řekne buď **der Flur** nebo **der Korridor**. Žádný rozdíl v nich nevidím, známé slovo koridor možná někomu usnadní zapamatovat si tu druhou variantu. Zajímavou místností a zajímavým pojmem je tzv. **der Hauswirtschaftsraum**. Doslova domácí hospodářská místnost. Die Wirtschaft je totiž německy hospodářství a ekonomika. Je to ta místnost, kde uchováváme nářadí a věšíme prádlo. Však si přečtěte, jak ji popisuje německá definice:

Was versteht man unter einem Hauswirtschaftsraum? Der Hauswirtschaftsraum (HWR), Hobbyraum oder auch Reinraum dient zum Wäschewaschen und Trocknen, als Stauraum für Werkzeugkiste, Putzmittel und Staubsauger. Auch finden Getränkekisten und Schuhschränke hier ihren Platz.

PŘÍZEMÍ A PATRO:

Přízemí se řekne německy **das Erdgeschoss**. Jedná se o sloučeninu slov die Erde (země) a das Geschoss, které by se dalo přeložit jako střela, či náboj. Patro je tedy něco rovného, jako když střelí. Já sám si představuji střelu letící vodorovně se zemí, a to v různých úrovních, protože:

Když vyměníme příponu Erd- za příponu Ober- (vrchní), začnou nám takto vznikat nadzemní podlaží → **das erste Obergeschoss** (první nadzemní podlaží), **das zweite Obergeschoss** (druhé nadzemní podlaží), atd. Takto nám například vznikne i slovo půda, tedy **das Dachgeschoss**. V nákupních centrech se často setkáme i s podlažími po úrovni země. V takovém případě vyměníme příponu Ober- za příponu Unter- a máme **das Untergeschoss**. Podzemní garáž je **die Tiefgarage**.

Das Stockwerk je synonymum ke slovu Geschoss, ale nesetkáme se s ním nikdy ve spojitosti s přízemím, podkrovím, či podzemním podlažím. Jednoduše řečeno **das Erdstockwerk** je lingvistický nesmysl. Co týká značení pater, zde už si můžeme dělat co chceme. **Das dritte Stockwerk** nebo **das dritte Obergeschoss** je úplně jedno. Oba tyto pojmy můžeme také zkracovat a tak můžeme slyšet například věty jako:

In welchem Stock wohnst du? V jakém patře bydlíš? (kde, 3.p.)

In welchem Geschoss hast du die Wohnung? V jakém patře máš ten byt? (kde, 3.p.)

In welchen Stock soll ich jetzt mit dem Aufzug fahren? Do jakého patra mám tím výtahem jet? (kam, 4.p.)

In welches Geschoss führt die Treppe? Do jakého patra vedou ty schody? (kam, 4.p.)

Jak vidíme, dochází zde k jedné zvláštnosti. **Das Stockwerk** bylo dosud rodu středního (ptž má nakonci slovo **das Werk**), ale najednou po zkrácení na slovo **Stock**, je rodu mužského, ptž máme **der Stock**. Což se nám ve 3.p. sice neprojeví, ale ve 4.p. už ano.

Taky v tom máte zmatek? Tak to udělejte jako já. My máme v němčině ještě jednu možnost, jak vyjádřit patro. A sice krásně francouzsky znějící slovo **die Etage**. **Die Etage** končí na E, je tedy klasicky ženského rodu a pro mě osobně to byl můj favorit. Člověk navíc s těmi frazousky znějícími slovy vždycky vyzní o něco učeněji.

In welcher Etage wohnst du? Ich wohne in der fünften Etage.

In welche Etage fahren Sie? Ich fahre in die fünfte Etage.

VÝTAH:

Pro výtah máme v němčině dohromady tři pojmy. Tím nejčastějším je **der Aufzug**, který nejvíce odpovídá i českému slovu výtah (auf - nahoru, der Zug - vlak, tah). Dalším známým pojmem je **der Fahrstuhl**, tedy doslova jezdící židle. **Der Lift** jako označení výtahu se používá hlavně v Rakousku. **Die Hebebühne**, tedy doslova zvedací podium je označení posuvné plošiny, průmyslového výtahu. Ve výtazích se pro označení pater typicky používá zkratka **OG** (Obergeschoss) či **EG** (Erdgeschoss) atd.

MĚSTO OKOLÍ:

Pro označení centra můžeme v němčině použít dva pojmy a sice **die Innenstadt** a **das Stadtzentrum**, které můžeme dobrovolně zkracovat na **das Zentrum**. Ve starších městech, jako je třeba Praha, se může setkat s pojmem die Altstadt, tedy staré město. To obvykle odkazuje též na centrum, jelikož logicky ta nejstarší část města (die Altstadt) leží v centru, ale nemusí tomu být nutně tak.

Der Vorort, tedy doslova předměstí, je německé označení pro předměstí. Hned za ním často vede die Stadtgrenze, tedy hranice města. Nebo chcete-li der Stadtrand - hrana města. Zde krátká definice slova der Vorort, kde navíc potkáme slovo **die Siedlung** (sídl), pro nás snadno zapamatovatelné.

Was ist ein Vorort? Als Vorort bezeichnet man eine am Stadtrand einer größeren Stadt gelegene Siedlung.

DALŠÍ PODSTATNÁ JMÉNA:

die Nachtruhe (noční klid) die Nacht (noc) + die Ruhe (klid)

das Treppenhaus (schodiště) - schodišti jako společnému prostoru např. v bytovém domě se říká das Treppenhaus. To je to místo kudy jdeš, když nejede výtah. To po čem jdeš jsou schody (die Treppe), to kudy jdeš je das Treppenhaus. Taková typická věta by byla: das Abstellen von Fahrrädern im Treppenhaus verboten. Odstavování kol v oblasti schodišťového prostoru je zakázáno.

die Himmelsrichtung - světová strana

die Steckdose - zásuvka. To co do ní zastrkáš je potom der Stecker (zástrčka)

der Schalter - vypínač

die Postleitzahl - poštovní směrovací číslo

der Wolkenkratzer - mrakodrap

das Wohnhaus - obytný dům, bytovka, činžák

der Stau - dopravní zácpa

der Verkehr - doprava

der Plattenbau - panelák

der Grundriss - půdorys

zentrale Lage - centrálně lokalita, centrální situace bytu

das Viertel - čtvrť

der Stadtteil - část města, čtvrť

der Balkon, die Terasse - balkon a terasa

die Gartenstadt - doslova zahradní městečko. Taková ta část města ve větších městech, kde mají lidé svoji zahrádku

das Studentenwohnheim - koleje, tedy bytovna pro studenty

das Altersheim - domov důchodců

die Baustelle - stavba, staveniště

das Gebäude - budova

die Ausstattung - vybavení

das Tageslicht - denní světlo

der Vorhang (závěs) - Němci číkájí doslova před(vor) věs(hang). Mimochodem opona např. v divadle se řekne stejně. I proto **eiserner Vorhang** znamená železná opona

die Wand (stěna), **die Mauer** (zeď), **der Boden** (podlaha), **die Decke** (strop), **die Heizung** (topení), **die Klimaanlage** (klimatizace)

Der Müll nebo der Abfall? **Der Müll** jsou odpadky, **der Abfall** je odpad. Takže to, co máte v bytě v koši je der Müll, proto se i koši říká často **der Mülleimer**. Odpad (der Abfall) popíše širší škálu odpadků. I přesto se kontejner, kde třídí odpadky, řekne **die Mülltonne**.

der Staub - prach. **Der Staubsauger** (sáč prachu) je německé označení pro vysavač

der Rücksicht - ohled (brát ohled - Rücksicht nehmen)

der Aussicht - výhled (krásný výhled - schöner Ausblick)

das Verbot - zákaz

der Briefkasten - poštovní schránka

der Sandkasten - pískoviště

DALŠÍ PŘÍDAVNÁ JMÉNA a PŘÍSLOVCE:

aufblütend (vzkvétající) - ein aufblütendes Stadtviertel

bequem (pohodlný) - der Sofa am Fenster ist sehr bequem. Ich lese da gern.

zugänglich (přístupný) - Bitte legen Sie das Paket auf den Briefkasten im Treppenhaus. Der Briefkasten ist zugänglich.

unfreundliche (nepřátelský) - die Nachbarn sind unfreundlich.

Süden, Norden, Westen, Osten - Was ist die beste Ausrichtung der Wohnung? Nach Süden.

möblierte (vybavený nábytkem) - Guck mal. In der Anzeige steht: die Wohnung ist teilweise möbliert. Also vielleicht brauchen wir kein neues Bett!

privat (soukromý) - das Grundstück ist privat. Bitte nicht betreten.

öffentlich (veřejný) - ein öffentlicher Raum

sauber (čistý) - die Straßen wirken sauber

luxuriös (luxusní) - eine luxuriöse Wohnungseinrichtung. Sie führt ein luxuriöses Leben

steigend (stoupající) - Steigende Preise

erhöht (zvášený) - die Miete erhöhen

stadtauswärts (směrem z města) - in Richtung vom Stadtinneren auf die Peripherie

stadteinwärts (směrem do města) - in Richtung von der Peripherie in die Stadt hinein

DALŠÍ SLOVESA:

erben (dědit) - Als seine Großmutter starb, erbte er ein altes Haus in der Nähe des Sees.

dekorieren (dekorovat) - Ich möchte dass du das Wohnzimmer dekorierst.

erweitern (rozšířit) - Wir können den Raum erweitern. Es ist doch keine Tragwand.

umbauen (přestavět) - Wir haben das Haus vor drei Jahren umgebaut.

beziehen (potáhnout) - das Bett neu beziehen.

lüften (větrat, luftovat) - Vergiss nicht, das Badezimmer nach dem Duschen zu lüften.

beleuchten (osvětlit) - Die Straßenlaternen beleuchten die gesamte Straße und sorgen für Sicherheit in der Nacht.

genießen (užít si) - Genieße es! Užij si to!

vermessen (změřit) - Vor Baubeginn müssen die Bauarbeiter das Gebäude vermessen.

öffnen (otevřít) - Das Fenster öffnen.

schließen (zavřít) - Die Tür schließen.

verbinden (spojit) - Ich möchte die Küche und das Wohnzimmer verbinden.

trennen (rozdělit) - Die Wand trennt den Raum genau in der Mitte

modernisieren (zmodernizovat) - Die Regierung plant, die öffentlichen Verkehrsmittel zu modernisieren.

anpassen (upravit, napasovat) - Wir haben die Küche an unsere Bedürfnisse angepasst.

erhöhen (zvýšit) - Darf der Vermieter die Miete erhöhen?

ZAJÍMAVOSTI:

Die Stadt je město a **der Staat** je stát. Z toho důvodu je nutné vyslovovat slovo město (die Stadt) opravdu krátce (dí štat). Der Staat se totiž (vlastně jako v češtině) vyslovuje dlouze (dér štáát)

Am Tisch sitzen - sedět u stolu. K jedné z nejtypičtějších chyb, které děláme, patří věta SEDĚT U STOLU. Tam totiž většina lidí řekne beim Tisch sitzen. Ale je to AM TISCH SITZEN. Ono am stojí pro an+dem.

Komm' mal rum a komm' vorbei - předpona vorbei je takovým zvláštním úkazem v německém jazyce. Nejen, že je to složenina vlastně dvou předpon (vor+bei), ale například třeba ve větě **ES IST VORBEI** způsobí to, že věta bude znamenat **JE TO U KONCE**. Prostě když je něco vorbei, tak je to u konce. Nach einer langen Beziehung haben sie sich getrennt. Es ist vorbei zwischen ihnen. Rozešli se po delším vztahu. Je mezi nimi konec.

Druhá zvláštní a slavná funkce přepony VORBEI je ve slovese VORBEIKOMMEN. To znamená stavit se, zastavit se (k někomu, u někoho). **Kommst du vorbei? Stavíš se?** Er wollte gestern kurz vorbeikommen, aber zum Schluss hatte er keine Zeit. Včera se chtěl na chvíli stavit, ale nakonec neměl čas.

Stavit se (u někoho, k někomu) můžeme v němčině vyjádřit ještě pomocí slova rumkommen. Komm' mal einfach rum. Wir besprechen es. Prostě se stav. Proberem to.

Der Gläubige a der Gläubiger. My máme v češtině dvě velice podobná slova. Věřící a věřitel. Věřící věří v nějakou vyšší moc a věřitel věří, že mu jeho dlužník (**der Schuldner**) peníze vrátí. Oba pojmy mají tedy základ ve slovese věřit, tedy glauben. Věřící je tedy der **Gläubige** (dér glojbige) a věřitel je **der Gläubiger** (dér glojbiger).

Bist du gläubig? Jsi věřící? (příslovce), der Glauben (víra), die Gläubige (mn.č.věřící), die Gläubiger (mn.č.věřitelé).

die Schuld a die Schulden. Ve staré hebrejštině existovalo pouze jedno slovo pro hřích a dluh (finanční). Hřích a finanční dluh bylo jedno a to samé slovo. Lidé se tedy doslova modlili: Odpust nám naše dluhy, jako i my odpouštíme našim dlužníkům. Což je samo o sobě zajímavé. My tuto stopu můžeme v němčině vidět dodnes. A sice slovo die Schuld znamená jak vina, tak dluh. Es ist meine Schuld - je to moje vina. Du hast die Schuld - ty máš na tom vinu, je to tvoje vina, můžeš za to ty. A na druhou stranu: Er hat Schulden - má dluhy. Slovo Entschuldigung tedy doslova znamená: odvíňuji se.

Kdo je **der Mieter, der Vermieter a der Untermieter**? Der Mieter jsi pravděpodobně ty. Der Mieter je totiž nájemník. Die Miete je nájem (připomíná slovo mýto) a ty jsi nájemník, der Mieter. Předpona ver- v němčině často odpovídá české předponě pro- a tak to bude i v tomto případě. Der VERmieter je PROnajímatel, tedy ten komu platíme nájem. Der UNTERmieter je potom tedy PODnájemník, tedy někdo kdo neplatí nájem majiteli, ale nájemci.

Aufräumen, putzen, saubermachen nebo Ordnung machen? Uklidit se německy řekne aufräumen. Hast du dein Zimmer aufgeräumt? Uklidil sis pokoj? **Saubermachen** znamená také uklízet, doslova dělat čisto (sauber = čistý). Nach dem Frühstück müssen wir die Küche saubermachen und das Geschirr **abwaschen**. Po snídani musíme uklidit kuchyni a opláchnout nádobí. U slovesa saubermachen nejde tedy pociťově čistě o uklízení ve smyslu dávání věcí na své místo, ale i o utírání, čištění atd. **Ordnung machen** tedy leží významově někde uprostřed mezi aufräumen a sauber machen a použít ho můžeme pro obě situace. **Putzen** znamená čistit. Starší generace někdy používá slovo pucovat ve smyslu něco čistit. Die **Putzfrau**, uklízečka,

má základ právě v tomto slově. **Reinigen** má stejný význam jako putzen (čistit) jen se používá ve více profesionálních kontextech, než je úklid domu. Die Stadtreinigung je veřejná služba, která čistí město. Když si budete chtít nechat vyčistit prstýnek, tak neřeknete: Ich möchte den Ring putzen lassen. Ale: Ich möchte den Ring reinigen lassen. Vyzníte elegantněji. Při utírání prachu používáme sloveso **abwischen**. Den Staub abwischen = utřít prach. Nachdem sie die alten Bücherregale aus dem Keller geholt hat, musste sie den dicken Staub abwischen. Poté co vytáhla ze sklepa ty staré regály na knížky, musela z nich setřít tlustou vrstvu prachu.

Co je Kaltmiete a Warmmiete? Při hledání bytu k pronájmu budete u německých realitků často narážet na dva pojmy: **die Kaltmiete** (studený nájem) a **die Warmmiete** (teplý nájem). Die Kaltmiete, tedy studený nájem, se vztahuje pouze náklady spojené s pronajmutím obytné plochy. Kaltmiete je tedy cena čistě za prostor, který vám je poskytnut. Die Warmmiete v sobě má už i vedlejší náklady, tedy **die Nebenkosten** či **die Betriebskosten**. Mezi hlavní vedlejší náklady patří: **die Heizkosten** (náklady za topení, odtud i název die Warmmiete), die Wasserkosten (voda), **die Stromkosten** (elektrika), **die Müllgebühren** (poplatky za odpad, popelnice).

Taková typická situace, na kterou v Německu natrefíme, když dojde na ceny nájmu, bude:

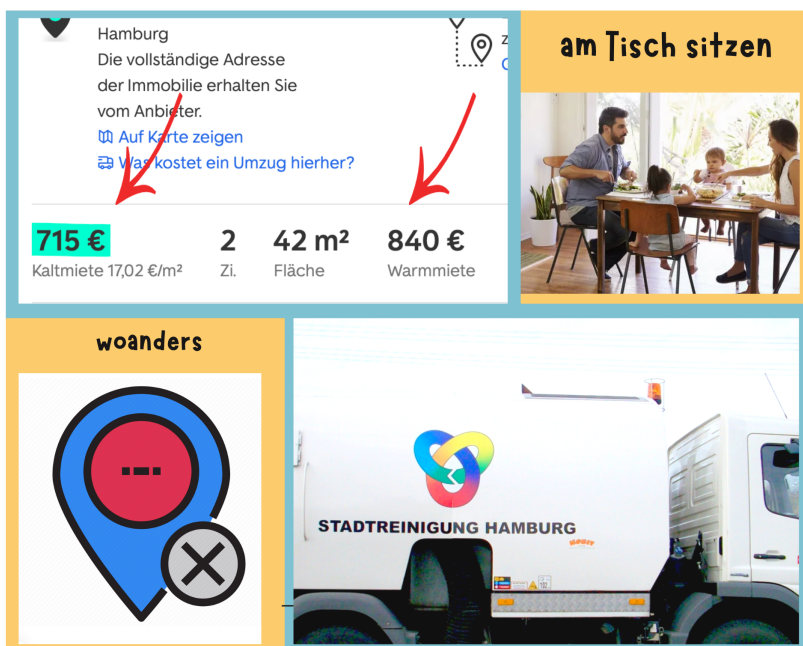
"Hej, wie viel zahlst du für die Wohnung?" Hej kolik platíš za ten byt?

A my odpovíme: "600 Euro."

V tom momentě typicky přijde otázka: "Kalt oder warm?"

A my už nyní víme, jak na ni správně odpovědět.

Jak se řekne německy **někde jinde?** Irgendwo anders. To se ale v hovorové řeči bude typicky zkracovat na woanders. Wir wohne schon woanders. Bydlíme už někde jinde. Das Wetter ist hier katastrophal. Ich wšurde mir wünschen **woanders** zu sein. To počasí je tady katastrofální. Přál bych si být někde jinde.

Odsud už je jen krůček k dalším praktickým slověům z podobné skupiny. **Někdo jiný: jemand anders**. Will das jemand anders versuchen? Chce to zkusit někdo jiný? **Někdy jindy: irgendwann anders**. Vielleicht irgendwann anders. Třeba někdy jindy. Něco jiného: **etwas anders**. Sie wollte ihre Frisur ändern und bat den Friseur, ihr etwas ganz anders zu machen. Chtěla změnit účes a prosila kadeřníka, aby jí udělal něco zcela nového.

UND WOHNUNGSBESICHTIGUNG

A. DIE WOHNUGSSUCHE

Eine Maklerin/Ein Makler und ein Interessant treffen sich um weitere Details zu besprechen.

Der Wohnungssuchende:

Ich habe **die Anzeige (inzerát)** für die Wohnung gelesen.

Ich suche eine Wohnung.

Ich suche ein Zimmer in einer Wohngemeinschaft.

Um wie viel Uhr ist die Wohnungsbesichtigung?

Sind Sie der Vermieter oder der Makler?

Ist das Zimmer noch frei?

Wie groß ist die Wohnung?

Wie viele Zimmer hat die Wohnung?

Wie hoch ist die Miete?

Ist die Miete warm oder kalt?

Ab wann ist das Zimmer/die Wohnung frei?

Wann kann ich den **Mietvertrag (nájemní smlouva)** unterschreiben?

Wie hoch ist die Kautions?

Wo finde ich den WLAN-Anschluss?

Wie hoch sind die Heizkosten? Funktioniert die Heizung überhaupt?

Wie oft bekommt man **die Stromrechnung (účet za elektřinu)**.

Der Makler/Die Maklerin:

Haben Sie den **Arbeitsvertrag (pracovní smlouva)** dabei?

Oder sind Sie arbeitslos?

Wie viel verdienen Sie?

Ist das ein stabiler Job?

Warum verlassen Sie Ihre aktuelle Wohnung?

Wohnen Sie allein?

Haben Sie irgendwelche Haustiere?

Rauchen Sie?

Haben Sie Schulden?

Wie lange planen Sie zu bleiben?

Was halten sie von dem Balkon?

Können Sie die Miete immer am Anfangdes

Monats an dieses Konto

überweisen (převést peníze)?

B. HILFE BEIM UMZUG

Ein Freund von dir zieht schon wieder um und sucht dabei natürlich eine Hilfe.

der Freund

Nächstes Wochenende ziehen wir um und wir brauchen Hilfe.

Könntest du uns vielleicht beim Umzug helfen?

Es gibt Essen.

Und Getränke jeglicher Art.

Wir werden Spaß haben.

Olli kommt auch.

Ich helfe dir bei deinem **Umzug**. Eines Tages.

Vielen Dank für deine Hilfe!

der Helfer

Welches Stockwerk ist das?

Du wohnst doch im Dachgeschoss oder?

Was gibt es zum Essen?

Was gibt es zum Trinken?

Wer kommt?

Wie viele Helfer hast du insgesamt?

Wie lange sollte es dauern?

Hast du einen **Umzugswagen**?

Wie willst du die Sachen transportieren?

C. Ein Einkauf einer Immobilie

Základní pojmy:

Hypotéka nebo půjčka je pro Němce **der Kredit**. Kredit jak ho známe my, tedy zůstatek na telefonní kartě, je **das Guthaben**. Das Guthaben znamená obecně zůstatek.

Vzít si půjčku = Kredit **aufnehmen**

Zinsen = úroky. Nápadně to připomíná české slovo činže. Což není samozřejmě náhoda.

Die Zinsen dienen dazu, den Kreditgeber für das Risiko und den Verlustausgleich zu entschädigen.

der Zinssatz je tedy úroková sazba

das Risiko = riziko

die Rate = splátka

Eine Ratenzahlung wäre auch eine Option. Platba na splátky by byla také možnost.

unterschreiben je podepsat (unter = pod, dole + die Schrift = písmo)

Der Bankangestellter/Die Bankangestellte:

Warum sind sie hier?

Warum haben Sie unsere Bank ausgewählt?

Warum wollen Sie diese Immobilie kaufen?

Haben Sie ein stabiles Einkommen?

Sind Sie Angestellt oder ein Selbständiger?

Haben Sie bereits ein Konto bei unserer Bank?

Wie lange möchten Sie den Kredit zurückzahlen?

Welche monatliche Rate können Sie sich leisten?

Haben Sie bereits Kreditangebote von anderen Banken erhalten?

Der Kreditnehmer:

Ich möchte einen Kredit aufnehmen.

Welche Art von Krediten bietet Ihre Bank an?

Welche monatliche Rate muss ich für den Kredit zahlen?

Welche Bedingungen haben Sie?

Was ist der aktuelle Zinssatz?

Muss ich irgendwelche zusätzlichen Gebühren zahlen?

Welche Unterlagen benötigen Sie?

Wie lange dauert es in der Regel, bis der Kredit genehmigt wird und das Geld zur Verfügung steht?

